

—Caram, senyora Isabel, quants dies sense veure-la! Que potser no estava bona?

—He tingut la grip, senyora Filomena. He estat allitada prop de vuit dies.

—Cregui'm que és una plaga, eh? A casa tots l'hem tingut també. Encara que bastant benigna, comprèn? Un refredat fort i un parell de dies de suar.

—Sí, és allò, ningú ha pogut escapar-ne. I què me'n diu d'això dels arbitris extraordinaris?

—Fugi, dona, fugi. No hi ha dret! On s'és vist això? Només ens faltava aquesta, ara! Després de suportar un feix de malalties que et fan gastar fins l'últim reconet, d'abaixar-te el sou del marit i d'augmentar-te l'escola dels fills, que ens facin dependre els cabals amb uns impostos fabulosos. Ja sap que diuen, senyora Isabel? Que un quilò de pa costarà una pesseta amb deu! Figuri's!!!

—Oh, i encara no ho sap tot! Sap quan costarà el tramvia de la plaça de Catalunya a Coll-Blanc? Quaranta cèntims!

—Ai, no, filla, no! Això no pot ésser! Que tothom protesti. Si seguim així aviat tindrem d'anar a captar...

—No hi ha dret! Això si en Primo (D. L. P.) fos viu, no ho hauria tolerat. Allò sí que era un bon governant.

—Ja ho pot ben dir, senyora Isabel. Mai he estat tant tranquil·la com els set anys que ell va governar. Ni vagues, ni atemptats, ni robatoris, ni impostos. Res, absolutament! I en canvi aquella Exposició que va fer quedar a tothom boca-obert.

—Ja té raó, ja. Perquè el que és en aquells temps no es podia donar un pas pel carrer. Enlloc té trobaves segura, amb el ditxós *pim, pam, pum!*

—I tot fou pujar ell, i el problema resolt i l'anarquia dissolta.

—I en canvi ara, encara no fa un any que és mort, i miri si n'han passat de coses. Vagues, revolució, tothom és republicà, Déu ens en guardi!

—Ves què els ha fet el rei per volguer-lo fora?

—Pessetes, dona, pessetes. Que no sap que cobren dels soviets de Rússia? Això en Primo, pobret, no ho permetia.

—I aquests impostos, vostè ho creu que són per aixugar el dèficit de l'Exposició? I cà, dona! Això és un embull del govern per fer pujar la pesseta! Si l'Exposició va ésser el gran negoci per l'Estat! Vostè ja sap que a en Primo li agradava jugar net i feia els comptes clars!

—I tal!

—No se'n troben d'homes com ell!

—Però... deien que agafava tot sovint la mona, oi?

—Vostè s'ho creu? Males llengües, res més que males llengües! (Tot això ho ha sentit un senyor que, un cop han acabat les dues dones d'abocar la seva carretada de nicieses intervén.)

—Perdonin, senyores, que vostès van equivocar-se.

—Vostè dirà (Interiorment: —I qui li demana res a vostè?)

—Doncs he sentit la seva conversa i voldria aclarir-los algun punt. A vostès els sembla que en Primo va contenir l'esclat d'anarquia dels anys anteriors a 1923, veritat? Però, oi que no saben qui eren els que mantenien els pistolers assalariats del Sindicat lliure perquè sembressin de pànic i reguessin amb sang de víctimes innocents els carrers de Barcelona? Oi que no? Doncs eren els mateixos que després van governar, i l'Amido molt especialment. És curiós, veritat? I és clar, si ells mantenien el desordre no els era gaire difícil d'imposar l'ordre, veritat?

—Però... deien que agafava tot sovint la mona, oi?

—Vostè s'ho creu? Males llengües, res més que males llengües!

—Imposos! Arbitris!... Gairebé en tenim l'orella corcada de sentir aquestes fatídiques paraules i si bé nos ara el poble de Barcelona ha sofert heroicament i amb una paciència sense límits unes càrregues i impostos precisament de la mateixa Exposició, que ha deixat centenars d'industrials aclaparats, no pot fer-ho aiximateix ara, ni pot tolerar de cap de les maneres, que es carregui a les seves ja feixugues espatlles la fantàstica quantitat de 500 milions de pessetes, suma fabulosa que ha crescut en poc temps d'una manera alarmant.

Tanmateix, creiem ben difícil que s'hagi gastat d'aital faisó.

Ara, resulta que sense el seu consentiment, el poble, tindrà de pagar la monstruosa quantitat durant el termini d'aquests 34 anys que seguiran l'un darrera l'altre com eterna visió d'aquest fantasma que portarà la desolació i la misèria a milers d'industrials que amb prou feines ara es senten amb forces per guanyar-se el pa de cada dia i fer-lo guanyar als obrers, els quals més que tots en sentiran els efectes desoladors.

I ara, diem nosaltres: Amb quina autorització l'Ajuntament de Barcelona, aquest Ajuntament interí, nomenat per reial ordre, que no ostenta de cap de les maneres la repre-

sentació popular, i algunes entitats que el poble deu conèixer, poden donar el seu consentiment perquè es portin a terme aquests arbitris monstruosos que tenen d'aixugar el dèficit que la Dictadura del senyor Primo de Rivera (R. I. P.) deixà en la passada Exposició, producte de disbauxes, festes ridícules i vessament de diner inconscientment sense tampoc demanar el parer d'aquest poble que ho contemplà i que ara ho té de pagar injustament?

Mai la dita popular ha resultat tant contrariada com en aquesta ocasió. Ella diu: *Qui la fa la paga i ara ens trobem que una Exposició que la van fer ells—i diem ells amb el sentit més despectiu de la paraula—la tenim de pagar nosaltres que ens la vam mirar amb un si és no és l'indiferència, ja que s'ha tractat només d'una espanyolada que si ha enlairat als ulls de l'estrany el nom de Barcelona, ha estat una Barcelona que els catalans no coneixem, una Barcelona de punyals i capes i patios del jarrotillo.*

La nostra llengua no ha trobat cap ressò en el clos de l'Exposició i la Bandera barrada no hi ha onejat mai triomfant. Però a l'hora de les tristes realitats... els qui tenim de pagar el dèficit motivat per les despeses inútils i fabulosos d'un grapat

d'inconscients, som, precisament, els catalans.

Cal que el qui fou Director de l'Exposició no es faci pregar tant a donar els comptes ben clars.

Es de doldre, també, que el govern, amb les seves ridícules preocupacions per anivellar el nostre estat comercial, hagi, d'una manera tant sobtada, autoritzat arbitris extraordinaris tant gegantins que en compte d'anivellar el nostre estat comercial, segons les seves preocupacions, seguirà empitjorant d'una manera fantàstica la crisi persistent en el comerç en general.

Tanmateix, doncs, el poble no pot transigir en la seva protesta que la majoria d'entitats econòmiques i d'altres han emprés, i amb el conjunt de tots tenim de fer-la cada cop més viva.

Segurament els mateixos regidors s'han estranyat de l'actitud adoptada pels ciutadans, puix devien creure que el poble seguiria carregant el seu gep ja massa feixuc i continuaria amb actitud pacífica com fins ara havia demostrat.

Potser rebel·lant-nos d'aquesta manera assolirem una solució encertada.

BANDERA s'adhereix també a aquesta manifestació ciutadana i fa sentir, irada, la seva protesta.

Andreu ROSSELLÓ

(continuació de la pàgina 1)

—Si era així, és clar.

—Sí, sí, que devia ésser això, perquè...

—Dones bé, vostès creuen que amb la seva actuació durant els set anys vergonyosos, devien transformar Espanya amb una Arcàdia, eh? Mirin, en resposta a això, cal donar un cop de vista, només, a les finances municipals de cada poble, per record de les disbauxes comeses per aquell grapat d'embriacs, contemplar la situació en què es troba la moneda, etc., i tot a causa de la seva actuació anti-ciutadana i anti-patriòtica.

—Potser sí que té raó.

—I encara es planyen dels successos ocorreguts durant els darrers mesos de l'any passat, de la vaga, per exemple, que si alguna víctima ocasionà fou motivada pels seguidors de les doctrines del dictador? I dels arbitris extraordinaris, per aixugar el dèficit ocasionat per una Exposició amb la qual nosaltres res teníem que veure, en quin clos no va onejar-hi mai la Bandera barrada de Catalunya ni s'hi va admetre la nostra lleugua per res sinó per fer-ne mofa i escarni? Vet aquí el llegat que, després de mort, ens deixa encara l'home del Xereç perquè en servem fresca recordança durant 34 anys. A les seves ordres, senyores!

(Se'n va, Després d'uns segons de silenci es reprèn el diàleg.)

—Ha sentit aquest poca-solta, senyora Filomena? I quins disbarats de dir! Potser es creu que dormim a la palla, el pobre home!

—I tal! Quin poc respecte als morts, i quina manera de carregar-li les culpes. Com es coneix que sap que no li pot contestar!

—I ha dit no sé què de la Bandera i de la llengua de Catalunya, i què em té d'explicar a mi si sóc més catalanista que ell!

—Vostè és catalanista?

—És clar! Ja veurà, vingui a casa i sentirà la meva gramola com toca *La Santa Espina*.

—Encara ens hem oblidat de dir-li una cosa, senyora Isabel.

—Què?

—Que si en Primo governés tampoc hi hauria hagut aquesta passa de grip.

P. del-la SAL

les lliçons que en els passats concursos va rebre.

Amb un noble esperit emulatiu, el senyor Font ha construït enguany un pessebre esplèndid, unint les característiques apreses amb les notes originals que hi són ben abundoses i que l'han fet únic candidat al primer lloc.

El segon premi correspon al senyor Puig, autor d'un petit pessebre de magnífica perspectiva i en el qual totes les coses hi són perfectament proporcionades. De fer el pessebre amb majors dimensions, el senyor Puig seria un temible aspirant al primer lloc.

El tercer al senyor Francesc Sans. De pròpia confessió, és el primer any que fa pessebre. Ningú ho hauria dit. Encara que petit també, té notes molt ben trobades i no és migrat d'originalitat. No pot tenir un millor començament cap pessebrista novell.

El quart al senyor Pere Sans. L'any passat ja va obtenir el tercer. Enguany, però, s'hi nota algun de-

tall inoportú. D'haver donat un acoloriment i una forma més versimblant a les muntanyes, hauria pogut millorar notablement la seva classificació.

El cinquè al senyor Joan Huguet. És un pessebre que, com cap altre, mereix el premi anunciat pels pessebres casolans. Té una gran simplicitat i una ingenuïtat a tota prova. És un d'aquells pessebres que semblen a propòsit per a cantar-hi un estol d'infants la cançó del rabadà tocasson.

I el sisè al senyor Moreia qui, amb unes petites nocions de perspectiva hauria pogut construir un pessebre casolà digne de premi més gran.

Els demés, qui més qui menys, tenen notes originals i de gust.

D'altres pessebres hi ha dignes d'ésser remarcats. Són els dels nens Pujadas, Carme Vidal, Cèsar Julian, Pere Casanovas, nens Tuset i Família Sureda.

A tots ells, en l'impossibilitat de premiar-los amb un objecte valuós als obsequiarem amb un llibre petit i bonic.

Ara, sols ens resta enviar les nostres més corals mercès a tots aquells qui, amb la seva contribució, han donat especial relleu al Tercer Concurs de Pessebres i a aquesta vetllada nadalenca, ben especialment a tots els concursants i els cantaires de la "Schola Cantorum" bo i fent vots perquè l'any vinent ens tornem a trobar aplegats en una tarda d'alegria íntima que ompleni de joia els nostres cors.

Fins a un altre any, si Déu ho vol!"

Tot seguit es procedí al repartiment dels premis entre els concursants. Els pessebristes no premiats, però que havien construït un pessebre remarcable en algun detall, foren obsequiats cadascun amb una obreta de Clovis Eimeric, donatiu de l'Il·lustre novel·lista.

En mig de gran entusiasme acabà la vetllada.

Mentre contemplàvem la desfílada del públic satisfet i content ens venien a la memòria les consideracions que el Secretari del Jurat havia dit en el seu parlament:

Tant-de-bo que totes les nostres actuacions fossin inspirades amb el mateix amor i el mateix esperit de selecció que cada any ens ha animat en concebre la tarda nadalenca. Com cultivariem així el nostre esperit!

I ens deïem interiorment:

—Així es faria cultura de debò!

Zoilo PETIT

3abó EL SANITARI TENROJ guaeix i evita les malalties de la pell.

OBRADORS GRAFICS FAVÈNCIA-Provença, 140

BANDERA

Periòdic quinzenal catalanista

Butlletí de subscripció

En qui viu
a carrer n.º
pis se subscriu per un any al periòdic BANDERA.
La subscripció comença des del n.º

de de 1931

El subscriptor,

El preu de subscripció per un any a BANDERA és de 2'50 ptes.
Els subscriptors rebran el periòdic a domicili tot just es posi a la venda